

Støtte til undervisning om krig og konflikt

Mange barn og unge synes det er skummelt med krig og konflikter, og vi voksne har et ansvar for å snakke med dem om det som skjer. Her finner du eksempler fra læreplanene, og tips til hvordan du som voksen kan snakke med barn og elever om kriger og konflikter.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 19.02.2024

Skolen kan bidra til å hjelpe barna med å forstå det som skjer. Læreplanene i flere fag har kompetansemål som kan være utgangspunkt for å jobbe med temaer og problemstillinger knyttet til krig og konflikt.

Snakke med barn og unge om krig og konflikt

Her er noen råd om hvordan dere kan snakke med barn og unge om vanskelige hendelser. Vanskelige hendelser kan være både noe barnet opplever selv og kriser i samfunnet, som terror og krig.

Hvordan snakke med barn og unge om krig og frykt

Ivareta et godt barnehage- og skolemiljø

Kriger og konflikter kan skape utfordringer for miljøet i barnehage, skole og SFO. Blant annet kan barn med tilknytning til enkelte land eller grupper som er involvert i en krig eller konflikt oppleve hets.

Krig og konflikt: Ivareta et godt barnehage- og skolemiljø

Krig og konflikt er et skremmende tema som det er viktig å rette søkelyset mot. Samtidig bør det ikke bli for massivt for elevene. Under har vi valgt ut noen få kompetansemål fra læreplanene i samfunnsfag og

KRLE i grunnskolen, og to fra fellesfaget samfunnskunnskap i videregående opplæring. Andre kompetansemål fra disse læreplanene og fra andre fag kan også være aktuelle.

Demokrati og medborgerskap

Det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap kan være aktuelt å ta utgangspunkt i. I samfunnsfag handler det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap om at elevene skal utvikle kunnskap og ferdigheter om demokratiske prosesser, verdier og prinsipper. Elevene skal lære å tenke kritisk, ta ulike perspektiver og håndtere meningsbryting. Samfunnsfag skal bidra til at elevene kan delta i og videreutvikle demokratiet og forebygge ekstreme holdninger, ekstreme handlinger og terrorisme. I KRLE skal elevene utvikle evne til etisk refleksjon knyttet til demokrati og medborgerskap.

Trygt og godt læringsmiljø

Skolens arbeid med et godt skole- og læringsmiljø har også betydning når de jobber med vanskelige tema, som krig og konflikt. Overordnet del av læreplanverket har tydelige føringer for hvordan skolen skal jobbe med et inkluderende læringsmiljø som er trygt og godt for alle.

Aktuelle kjerneelementer og kompetansemål

Samfunnsfag

Ifølge kjerneelementet Demokratiforståing og deltaking i samfunnsfag skal faget bidra til følgende: «Elevene skal få innsikt i forskjeller mellom land når det gjelder styresett og ivaretaking av menneskerettigheter og minoriteter, og de skal se hvordan forskjeller har hatt og har innverknad på folks liv og høve til å medverke. De skal forstå hvorfor konflikter har oppstått og oppstår, og hvordan de har blitt og blir håndtert.»

Kompetansemål etter 2. trinn

- utforske og gi døme på hvordan menneske i ulike delar av verda påverkar livet til kvarandre

Kompetansemål etter 4. trinn

- reflektere over kven som har makt, og kva eit demokrati er, og utvikle forslag til hvordan ein kan vere med på å påverke avgjerder

Kompetansemål etter 7. trinn

- reflektere over hvorfor konflikter oppstår, og drøfte hvordan den enkelte og samfunn kan handtere

Kompetansemål etter 10. trinn

- gjere greie for årsaker til og konsekvensar av sentrale historiske og notidige konfliktar og reflektere over om endringar av nokre føresetnader kunne ha hindra konfliktane

KRLE

Ifølge kjerneelementet Kunne ta andres perspektiv i KRLE skal faget bidra til følgende: «Faget skal gi elevene mulighet til å utvikle egne synspunkter og holdninger i møte med andre gjennom innenfra- og utenfra-perspektiver og gjennom dialog og refleksjon over likheter og forskjeller. På den måten skal faget bidra til at elevene utvikler interesse og respekt for hverandre uavhengig av kulturell, sosial, religiøs eller livssynsmessig bakgrunn. Faget skal bidra til at elevene utvikler mangfoldskompetanse.»

Kompetansemål etter 4. trinn

- sette seg inn i og formidle egne og andres tanker, følelser og erfaringer
- samtale om hva menneskeverd, respekt og toleranse betyr og hva det innebærer for hvordan vi lever sammen

Kompetansemål etter 7. trinn

- utforske og beskrive egne og andres perspektiver i etiske dilemmaer knyttet til hverdags- og samfunnsutfordringer
- gjøre rede for hva menneskerettighetene innebærer for ytringsfrihet, religionsfrihet og religiøse minoriteters situasjon i Norge

Kompetansemål etter 10. trinn

- identifisere og drøfte aktuelle etiske problemstillinger knyttet til menneskerettigheter, bærekraft og fattigdom

Samfunnskunnskap fellesfag

Kompetansemål etter vg1/vg2

- reflektere over kva det inneber å vere medborgar, og samanlikne korleis politiske system er organiserte i forskjellige land og område
- vurdere korleis utøving av makt påverkar enkeltpersonar og samfunn